

**VSEBINA ur tekočega tedna pri SLO v 9. razredu
(20. 5.–22. 5. 2020, 3 ure)**

Drage devetošolke, dragi devetošolci!

Pred nami je nadaljevanje sklopa sodobne poezije (kasneje tudi proze in dramatike). Svet poezije bomo popestrili s slovensko popevko, naslednji teden pa se po vsej verjetnosti spet srečamo.

Časa za delo imate 3 šolske ure. Sproti si v šolski zvezek zapišite bistvene pojme.

Razložite BESEDNE ZVEZE v zvezi z besedo ZVEZDA: *BOŽIČNA ZVEZDA, RODITI SE POD (NE)SREČNO ZVEZDO, POGLEDATI V ZVEZDE, TAKO JE BILO ZAPISANO V ZVEZDAH, SKLATITI ZVEZDO Z NEBA, VIDETI VSE ZVEZDE.* Morda poznate še kakšno in jo sami dopišete.

Prebrali boste pesem **Toneta Pavčka PESEM O ZVEZDAH (poslušate lahko *Otroški PZ OŠ Šentjurij na Dolenjskem, kjer se je rodil Tone Pavček (začetek na 1. min.)* <https://www.youtube.com/watch?v=lbKo-C3vSk> ali **Interpretacijo** <https://www.youtube.com/watch?v=YgRPPUcA1B8> .**

**Vsak človek je zase svet,
čuden, svetel in lep
kot zvezda na nebu ...**

**Vsak tiho zori,
počasi in z leti,
a kamor že greš, vse poti
je treba na novo začeti.**

**Tako živimo ljudje.
Vsak zase krmari k pogrebu.
Svetloba samo
nas druží kot zvezde na nebu.**

**A včasih so daleč poti,
da roka v roko ne seže,
a včasih preblizu so si,
da z nohti lahko
srce kdo doseže ...**

**Od tega menda
človek umre,
od tega z neba
se zvezda ospe.**

VSEBINSKA ANALIZA V ZVEZEK ZAPIŠI PRAVILEN ODGOVOR.

O kom ali o čem predvsem govori pesem? Izberi pravilni odgovor.

- A. Pesem govori predvsem o zvezdah, ki sijejo na nebu.
- B. Pesem govori predvsem o človeku, njegovi edinstvenosti in življenju.
- C. Pesem govori predvsem o odnosu, ki ga ima človek do zvezd.
- Č. Pesem govori predvsem o človekovem minevanju.
- D. Pesem govori predvsem o odnosih med ljudmi.

Zapišite naslove za posamezno kitico (*nekaj jih je odveč: Odnosi med ljudmi, Vsak izbira svoje poti, Po smrti pristanemo na zvezdnem nebu, Na svetu nas je toliko kot zvezd, Na poti od rojstva do smrti, Človek premine*).

1. kitica: Človek je edinstven
2. kitica:
3. kitica:
4. kitica:
5. kitica:

PAVČKOV PESNIŠKI JEZIK JE ZELO BOGAT.

**Vsak človek je zase svet,
čuden, svetel in lep
kot zvezda na nebu ...**

S svojimi besedami razloži, kakšen je človek, omenjen v pesmi.
Kako imenujemo pesniško sredstvo, ki ga najdemo v tej kitici? Svoj odgovor utemelji.

**Vsak tiho zori,
počasi in z leti,
a kamor že greš, vse poti
je treba na novo začeti.**

V 2. kitici Pavček pove, da se v življenju srečujemo z izzivi in novostmi, ki jih še ne poznamo in da življenjske prelomnice pomenijo nov začetek v našem življenju. To pove z verzoma *a kamor že greš, vse poti/je treba na novo začeti*.

**Tako živimo ljudje.
Vsak zase krmari k pogrebu.
Svetloba samo
nas druži kot zvezde na nebu.**

V 3. kitici pa z verzoma *Svetloba samo/nas druži kot zvezde na nebu* sporoča, da nas kljub naši drugačnosti družijo čas in prostor, v katerem živimo, zrak, ki ga dihamo, običaji in izročilo, odnosi ...

V 4. kitici so predstavljeni odnosi med ljudmi, ki pa niso najboljši.

Pesnik je želel povedati, da se ljudje včasih tudi ne razumemo, da smo ali drug od drugega oddaljeni, se ne pogovarjamo ali drug drugega prizadenemo, kar pa boli.

A včasih so daleč poti,	<i>(Ljudje smo sami.)</i>
da roka v roko ne seže,	<i>(Ljudje si ne pomagamo.)</i>
a včasih preblizu so si,	<i>(Včasih so odnosi med ljudmi napeti.)</i>
da z nohti lahko	<i>(Grdo dejanje, zloba, grde besede.)</i>
srce kdo doseže ...	<i>(Bolečina, razočaranje.)</i>

Preberi zadnjo kitico Pesmi o zvezdah.

Od tega menda
človek umre,
od tega z neba
se zvezda ospe.

Kako si razlagaš zadnjo kitico? Je pesnik s povedanim mislil dobesedno ali v prenesenem pomenu.

Zapiši kratko sporočilo.

TEMATIKA PESMI O ZVEZDAH

Pavček skozi metafore razkriva svoj pogled na življenje, in sicer ko razmišlja o človeku, o odnosih med ljudmi, o smislu in bistvu življenja.

Ker pesnik na eni strani razmišlja o življenju, lahko rečemo, da je pesem **MISELNA/REFLEKSIVNA**. Ker pa na drugi strani izpostavlja tudi ranljivost človeka in njegov obstoj, bi jo lahko opredelili tudi kot **BIVANJSKO**.

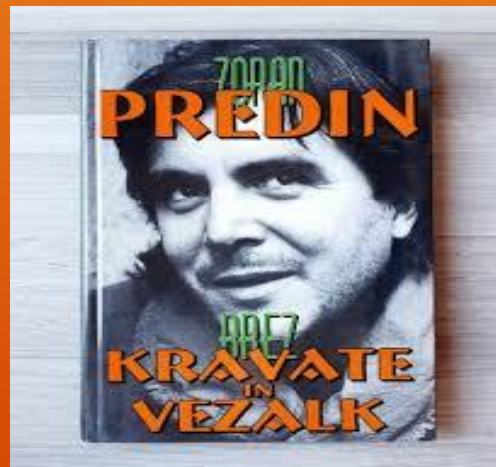
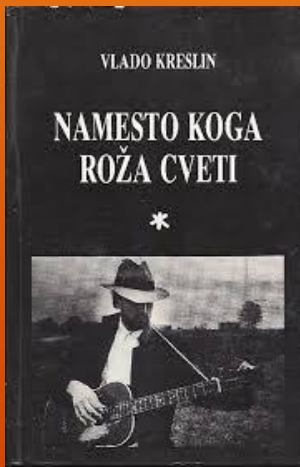
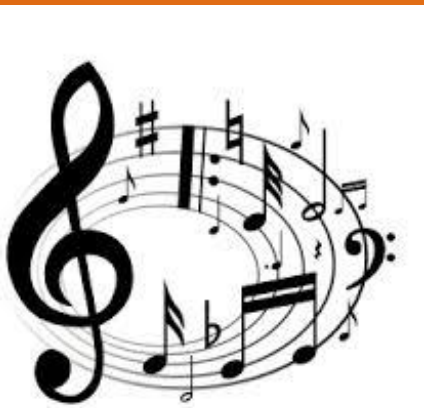
Odgovore poišči na straneh <https://eucbeniki.sio.si/slo9/2410/index1.html>.

RAZMISLI OB VPRAŠANJIH.

Ničesar ni treba pisati.

- ▶ Kaj ti v življenju pomeni glasba?
- ▶ Kako jo poslušáš?
- ▶ Kdaj?
- ▶ Katera zvrst ti je všeč?
- ▶ Se kdaj poglobiš v besedilo pesmi?
- ▶ Poslušáš tudi besedila slovenskih pevcev?
- ▶ Kaj je zate dobra glasba, dobro besedilo?
- ▶ Katere kriterije imaš v ospredju?

Spoznali ste Pavčkovo *Pesem o zvezdah*. Ostajamo pri zvezdah in zvezdnem nebu. Celotno popevke imamo na to temo (npr. *Zemlja pleše in tista, ki se začne Čez tisoč let, ko ... To je Orion*).

POZNATE KATEREGA SLOVENSKEGA IZVAJALCA, KI JE ŽE IZDAL PESNIŠKO ZBIRKO?

Zoran Predin (*Sonček je in ti si skuštrana, Praslovan, Brez kravate in vezalk*) in Vlado Kreslin (*Namesto koga roža cveti*).

V šestdesetih letih so besedila za slovenske pesmi pisali predvsem „pravi“ pesniki.

Popevka je preprosta pesem, ki se poje.

Po navadi pri slovenščini pesmi beremo, saj so natisnjene na papirju, zbrane v zbirkah, literarnih revijah, berilih ... Taka pesem je tudi peta, zato je popevka. Med zimzelene popevke spada pesem Gregorja Strniše Orion. Prva jo je prepevala Marjana Deržaj, nato Nuška Drašček in drugi. Prisluhnite popevkam <https://www.youtube.com/watch?v=CscLi6Yp5no>, <https://www.youtube.com/watch?v=bZ-c2zPWemE>, <https://www.youtube.com/watch?v=KeVmxuRBy3I> in ob tem sledi besedilu na naslednji drsnici.

Čez tisoč let, ko naju več ne bo,
bo spet prav tak večer, kot je nocoj,
na modrem nebu daljen in svetel,
spet, kot nocoj, bo Orion sijal.

Zeleni hrast, ki pošumeva v noč,
takrat prastaro temno bo drevo,
šumel bo v vetru, kot teman spomin,
na ta večer, ko stala sva pod njim.

Skoz' mrak bo trepetala istih zvezd srebrna luč,
a mladi par, ki se bo tu takrat objel, bo drug.
Prav kot nocoj v pomladni mrak, sijal bo Orion
in prav tako, kot jaz morda, bo rekla deklica,
kako je daleč, kako je lep,
kako zdaj sije njegovih sedem zvezd.

Čez tisoč let, ko naju ne bo več,
na nebu Orion sijal bo še.
Poljubi me za tisoč dolgih let,
ko tu mlad par se bo poljubil spet.

**Kakšno razpoloženje je pesem vzbudila v
tebi? Vedro, žalostno, mračno, veselo ...?**

Kdo pripoveduje pesem?
Poišči verz, ki ti pomaga pri odgovoru.
Zakaj pesnik omenja ravno Orion?
Kaj o Orionu zvemo iz pesmi?
Je podatek o Orionu točen?
Kdaj se bo zgodba odvijala?
Katere besede so ti pomagale pri odgovoru?
Določi kraj dogajanja?
Kaj je večno in kaj se stara?
Opiši občutke mladega para.
Pesnik ne govori samo o ljubezni.
Razloži prva dva verza v predzadnji kitici.

ODGOVORE ZAPIŠI V ZVEZEK.
**Zapis dopolni s primeri pesniških
sredstev, ki jih najdeš v verzih (z
okrasnim pridevkom, s primero,
poosebitvijo in ponavljanjem).**

*Beseda **Orion** je povezana z zvezdami, astrologijo. Je del ozvezdja, ki ga sestavlja več zvezd, natančneje 122. V astrološkem atlasu je prikazan v podobi velikana, orjaka.*

ZVEZDE V SLOVENSKI LITERATURI

V katerih književnih besedilih, ki jih poznaš, so omenjene zvezde?

(Zvezdica Zaspanka, Murnova Pesem, Pavčkova Pesem o zvezdah, Strniševa Orion).

Napiši ljubezensko-fantastični sestavek (5-10 povedi) ALI pesem z naslovom LJUBEZEN LETA 3000.

CILJI, STANDARDI

Razvijanje zmožnosti doživljanja, razumevanja in vrednotenja književnih besedil, ustvarjalno pisanje.

Podrobnejše informacije in individualno sodelovanje poteka preko e-pošte in skupine v Messengerju.

Pripravili učiteljici: Vanja Benko in Mateja Čebulj

Kontaktiranje: vanja.benko@gmail.com, mateja.cuk88@gmail.com